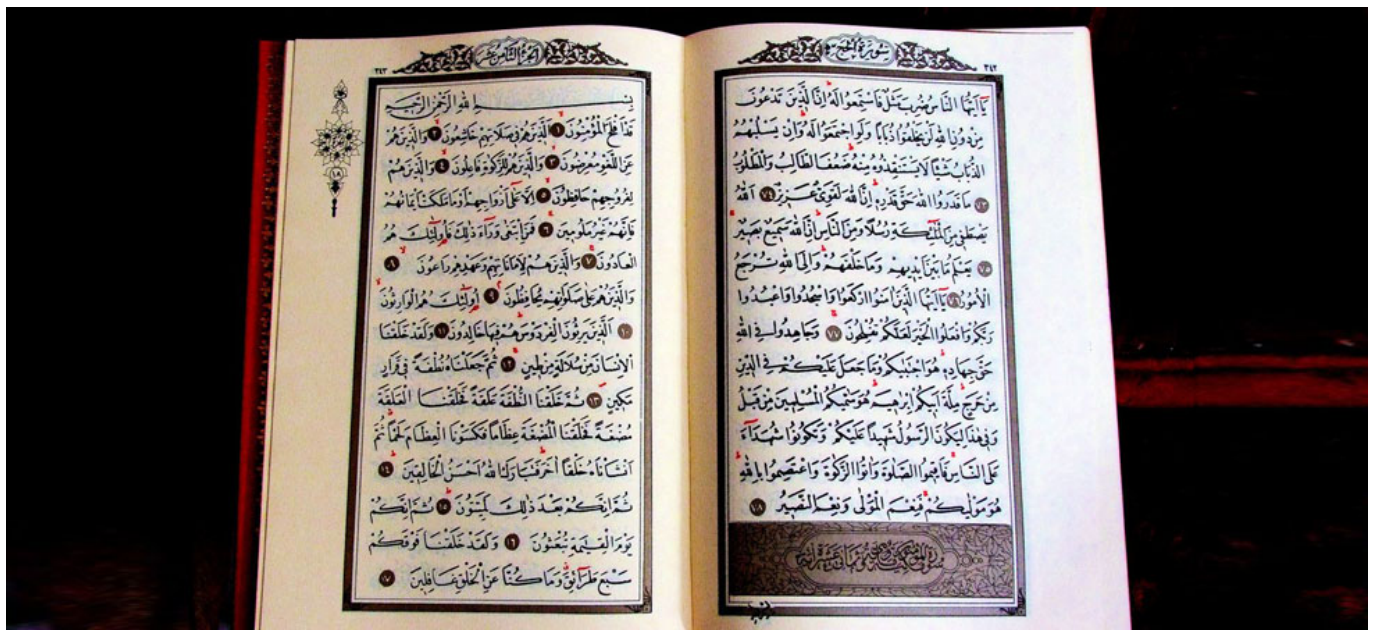
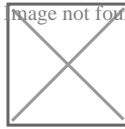

Ισλάμ: ο σεβασμός της ανθρώπινης ζωής (Νικόλαος Στανίτσας, Νοσηλεύτης - Μάστερ Θεολογίας)

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Μέχρι πρόσφατα το Ισλάμ δεν δεχόταν την ταύτιση του εγκεφαλικού θανάτου με τον θάνατο του ανθρώπου και γι' αυτό υπήρχε μια αρνητική τοποθέτηση από διάφορες μουσουλμανικές ομάδες, όπως αυτής της Ινδίας. Η συνειδητοποίηση όμως της ωφέλειας που μπορεί να προκύψει από τις μεταμοσχεύσεις οδήγησε τους αρμόδιους φορείς του ισλαμικού κόσμου σε επανεξέταση του θέματος.

Έτσι, το 1986, το Συμβούλιο της Ισλαμικής Νομικής Ακαδημίας στην 3η συνέλευσή του, στο Αμμάν της Ιορδανίας αποδέχτηκε τον εγκεφαλικό θάνατο για ολόκληρο τον ισλαμικό κόσμο.²³⁹ Με βάση αυτή την απόφαση, η Σαουδική Αραβία αναγνώρισε τον εγκεφαλικό θάνατο και υιοθέτησε ως κριτήρια διαγνώσεώς του τα προτεινόμενα από την Αμερικανική Ακαδημία Νευρολογίας (AAN).²⁴⁰

Ενδιαφέρον επίσης είναι και η άποψη δύο καθηγητών του πανεπιστημίου της Τουρκίας, Ahmet Bedir και Sahin Aksoy οι οποίοι δημοσίευσαν άρθρο με τίτλο «Brain death revisited: it is not complete death according to Islamic sources (O

Εγκεφαλικός Θάνατος επανεξετάζεται: Δεν είναι πλήρης θάνατος σύμφωνα με τις Ισλαμικές πηγές). Σε αυτό το άρθρο υποστηρίζεται η γνώμη ότι η ψυχή που καθιστά δυνατή την ζωή στα ανθρώπινα όντα δεν είναι μια οντότητα που βασίζεται σε πειραματικές παρατηρήσεις ή εμπειρίες.

Όσοι έχουν διαγνώσει εγκεφαλικό θάνατο παραμελούν σε γενικές γραμμές αυτή την πτυχή της ανθρώπινης φύσης. Η διάγνωση του Εγκεφαλικού Θανάτου προβάλλεται με ρεαλιστική και καρτεσιανή λογική. Ο θάνατος είναι ο πλήρης διαχωρισμός της ψυχής από ολόκληρο το σώμα. Στην περίπτωση του Εγκεφαλικού Θανάτου ωστόσο είναι αμφίβολο ότι η ψυχή διαχωρίζεται πλήρως από το σώμα. Είναι άγνωστο αν η ψυχή αναχωρεί από το σώμα, ακόμα και αν τεχνητά, συνεχίζεται η αναπνοή, και η ροή του αίματος στις αρτηρίες.

Ωστόσο το πιο σημαντικό στοιχείο που αποδεικνύει τον χωρισμό της ψυχής από το σώμα είναι η απουσία της αναπνοής. Ακόμα και αν η παύση του εγκεφάλου είναι ένα από τα σημάδια του χωρισμού τα ψυχής από το σώμα, αν η καρδιά λειτουργεί το άτομο είναι ζωντανό.

Οι μελετητές της ισλαμικής νομολογίας υποστηρίζουν οι καθηγητές, συμφωνούν στην ιδέα ότι ο θάνατος θα συμβεί μέσω του χωρισμού της ψυχής από το σώμα. Στη σύγχρονη εποχή οι μουσουλμάνοι λόγιοι έχουν αντικρουόμενες αντιλήψεις σχετικά με ένα τέτοιο πρόσωπο, που ζει μια περιορισμένη ζωή με τεχνητά μέσα, με συσκευές ανάνηψης, σχετικά με το αν ο θάνατός του δεν μπορεί να συμβεί μόνο μέσα από τον θάνατο του εγκεφάλου. Ενώ μερικοί άλλοι έχουν δηλώσει ότι ο απόλυτος θάνατος συμβαίνει με τον εγκεφαλικό θάνατο.

Στα συμπεράσματά του το άρθρο λέει ότι στην Ισλαμική νομολογία η διάγνωση του πλήρους θανάτου είναι σαφής. Οι διατάξεις που αφορούν την ανθρώπινη ζωή δεν μπορούν να οικοδομηθούν σε υποψίες. Η διάγνωση του εγκεφαλικού θανάτου είναι μια απόφαση που στηρίζεται εξ ολοκλήρου σε αμφιβολία. Στο Ισλάμ, κανείς δεν μπορεί να θυσιαστεί για τον άλλον. Η ανθρώπινη ζωή είναι σεβαστή εξ ολοκλήρου και πλήρως.

Κλείνει το άρθρο λέγοντας ότι σύμφωνα με το Κοράνι και το Sunnah του Προφήτη, οι κύριες πηγές της Ισλαμικής νομοθεσίας, η τροφή του ανθρώπινου σώματος είναι το νερό, και η τροφή της ψυχής είναι ο αέρας. Ακριβώς όπως με την απουσία του νερού το σώμα καταρρέει, έτσι και με την παύση του αέρα, το πνεύμα βγαίνει. Ο ασθενής του οποίου η ζωή παρατείνεται με τεχνητά μέσα προς όφελος μεταμόσχευσης οργάνων είναι ακόμα στη ζωή, αφού αναπνέει. Είναι προφανές ότι εφόσον υπάρχει εκεί αέρας, η αναπνοή, το πνεύμα (η ψυχή) είναι ακόμα εκεί. Ως εκ τούτου, είτε είναι μέσω τεχνητής αναπνοής, είτε μέσω αυτοαναπνοής, ο ασθενής

γίνεται δεκτός ως ζωντανός στην Ισλαμική νομολογία. Το γεγονός αυτό, αναιρεί την διάγνωση, και επίσης τον ισχυρισμό του εγκεφαλικού θανάτου.²⁴¹

Σημειώσεις

239 Albar. M.A., Organ transplantation - an Islamic perspective, Saudi Medical Journal 1991, 12:280-284 βλ. Επίσης στο Νικόλαος (Χατζηνικολάου) Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, βλ. μν. εργ 111

240 Νικόλαος (Χατζηνικολάου) Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, βλ. μν. εργ 112

241 Ahmet Bedir, Sahin Aksoy, "Brain Death revisited:it is not complete death according to Islamic sources", J Med Ethics 2011:37: 290-294

Παρατήρηση: η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ συνεχίζει την παρουσίαση με τη μορφή σειράς άρθρων της μελέτης "Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ", του θεολόγου και νοσηλεύτη **Νικόλαου Στανίτσα**. Πρόκειται για αναθεωρημένης έκδοση του κειμένου που κατατέθηκε ως διπλωματική εργασία στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου με επιβλέποντες καθηγητές τους ΚΟΪΟ ΝΙΚΟΛΑΟ, ΦΑΝΑΡΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟ και ΛΟΗ ΝΕΚΤΑΡΙΟ.